

- Son vaxtlar Azərbaycan mədəniyyətinin müxtəlif sahələrində müəyyən boşluqlar hiss olunur. Yəqin ki siz də bunu təsdiqləyərsiniz. Boşluqların bir qismi bayağı mahniların sürətlə artması və buna marağın ömə çəkilməsi ilə bağlıdır. Sizə, bu mahniların artmasında müğənnilər günahkardır, yoxsa cəmiyyət?

- Cəmiyyət, televiziyalar, kanallar, saytlar, özbaşinalıqlar. Bəzi kanallar pulludur, yeni ödənişli kanallardır. Burada müğənni ödəniş edir və çıxır oxuyur. Deyir ki, mən nə istəyirəm oxuyuram. Əvvəllər bizdə Bədii Şura var idi. Kimin ağızı nə idi ki, indiki adamlar çıxbı efridə oxuyayıd, onları heç Azərbaycan televiziyasının qapısından içəri buraxmazdıl. Amma mən "Dan ulduzu" instrumental ansamblının, Dövlət Mahnı Rəqs ansamblının solisti olduğuma görə maşnimla içəri keçirdim, Gülləre xanım da yanında otururdu. Amma o rehmətlək Əbülfət, İslam Rzayev onlar qapıda dayanırdılar, gözləyirdilər ki, icazə gəlsin. Əli Mirəliyev bax budur.

- Bugünkü gənclik məhz elə bayağı mahnilara üstünlük verir. Hətta qulaqcıqlarla qulaq asırlar. Bununla bağlı fikirləriniz necədir?

- Demək istəyirəm ki, Ramiz Mirışlı o mənim atama oxşayıb. Ona "dədə" deyirdim. O mahni rəqs ansamblında bizim rəhbər idti. Əvvəlcə Telman Hacıyev idti, sonra Telman rəhmətə getdi, Ramiz gəldi. Hər ikisine Allah rəhmət eləsin. Böyük bəstəkarlar olublar. Ramiz o vaxtı mənə dedi ki, Tofiq Quliyevi yanına çağırır. Tofiq Üzeyirin məktəbini keçib, Şəfiqə Axundova, Ağabacı Rzayeva, Hökümə Nəcəfova Üzeyir məktəbi keçiblər. Üzeyir məktəbi keçmək bilirsınız nə deməkdir? Üzeyir Tofiqi yanına çağırıb deyib ki, elə mahni yaz ki camaat belə istəyir. O vaxtı ara-sıra belə mahniları olub. Amma Üzeyir onlarla mübarizə aparıb. Biz püxtələ-

"Qışqırmaq olmaz, oxumaq lazımdır"

Azərbaycan bəstəkar mahnilarının mahir ifaçısı Əli Mirəliyevin SİA-ya verdiyi müsahibəsini təqdim edirik:

şə-püxtələşə yerimizi bizdən sonra gələn nəslə veririk, ötürürük. İndi bunlar bu nəslə nə ötürəcəklər? Mən ötürdüm məni qəbul eləmədi. Bəs siz nə ötürəcəksiniz? Ay canı yanmış, Əndamı yanmış. Utanmırınız?

- Biz indi yeni müğənniləri götürək. Məsələn, Üzeyir Mehdiyadəni götürək. Azərbaycanda sevilmir, biz onu danlayırıq. Amma Türkiyədə fanatları həddindən artıq çoxdur. Bu nədən irəli gəlir?

- O qədər qonşu xalqlar var ki belə mahniları başa düşürlər. Axi onlar sözün mənasını bilmirlər. Səsi də elə onlara yaxın oxuyur. Yəni biz onlara rusca başqa şey deyirik. Bu küçə oxumağıdır. Üzeyirin səsi yoxdur. Am-

ma özü çox qabiliyyətli uşaqqıdır. Qışqırmaq olmaz, oxumaq lazımdır. Mən demək istəyirəm ki, Üzeyir Mehdiyadə çox tərbiyeli oğlandır. Amma çox tərbiyəsiz müsiqilər yazıb oxuyub.

- Xalqımızın zövqünü necə düzəldə bilərik?

- Mən artıq 30 ilə yaxındır ki, deyirəm. 90-ci illər Yanvar hadisələri oldu. Bizim bütün özünə hörmət edən müğənnilər bir neçə müddət oxumağı saxladılar. Orada müddət boşluq oldu. Biz kənara çəkildik. Oalaq otları basıldılar, girdilər. Zeynəb, Şövkət, Gülağa oxumadı. Biz oxumadıq, biz dayandıq. Dedik "Düz deyil, günde meyidlər gelir. Mən necə oxuyum? Mənə nə deyərlər?". Abır-həyamızı saxladıq. Amma onlar orda-burda konsert verdilər. Elarız, Səməd Səmədov. Yəni demək deyil ki, bunlar ki girdilər bizim müsiqiyə bütün bizim çəkdiyimiz, gördüyüümüz o məktəb elə bil ki bizim beynimizi şəxsən mənim beynimi elə bil tok vururdu. Bayağı mahniları efirə getirdilər adını "Şanson" qoymular.

- Müasir dövrdə adını müğənni qoyanlar dəyərli xalq və bəstəkar mahnilarımızı yeni üslubda oxuyub qol-qanadını qırılar. Bunun qarşısı alınmalıdır. Size bu necə etmək olar?

- Yenə də deyirəm 3-4 nəfər adam olsun müsiqini bilən, şəriyyatı bilən, yəni ki əruzu bilən, mügəmə bilən, yəni sözün mənasını dərk edən komissiyanın üzvü olsun. O qurum yaransın ki, həm də bəstəkar. Deməsinlər ki orda mən necə istəyirəm elə oxuyuram. Sözün deyiliş qaydası var, sən sindirırsan, vurgusunu itirirsən, bilmirsən səslidir, səssizdir, hansı saitlərdir bilmirsən. Ona görə bunlar bilmirlər səsli, səssiz saitlər, samitlər var. Ona görə o Bədii Şura olmalıdır, mütləq olacaq, nə vaxtsa bu olacaq, mən inanıram ki, olacaq. Bədii Şura olmasa bu iş düzəlməyəcək.

- Bayağı müğənnilərin ucbatından Azərbaycan televiziyalarına həsrət qalmış. Siz korifey sənətkarlar olaraq bayağılığı niyə təqnid edib qadağalar tələb etmirsiniz?

- Mən neçə ildir deyirəm. Millət məndən soruşur. Dərdlərini mənə deyirlər. Azərbaycan Mədəniyyət Nazirliyi sizdən xahiş edirəm bize kömək edin. Biz ortaya çıxaq bu cavanlara kömək edək, düz yol göstərək. Axi bu bizim borcumuzdur. Bir qurum yaradın ki, biz televiziyanı təmizləyək.

- Gənc müğənnilərdən kimi dinləyirsiniz?

- Ən çox sevdiyim və dinlədiyim müğənni Eltondur. Başda da Teymur Əmrəhdır. Elton Teymur Əmrəhin tələbəsidir. Samir Piriyev, Nadir Qafarzadə, Aygün Bəylər, Güllü Muradova və s. Onların çox əla səsi var. Mirləmin də yaxşı səsi və avazı var.

Ayşən Veli